

Бойчо Огнянов

А БЯХ САМО НА 17 ГОДИНИ

София, 2013

За корицата е използвана картината
„Разходка в затвора“ на Винсент Ван Гог

Всички права запазени. Нито една част от тази книга не може да
бъде размножавана или предавана по какъвто и да било начин без
изричното съгласие на „Изток-Запад“.

© Бойчо Огнянов, автор, 2013
© Георги Константинов, редактор, 2013
© Издателство „Изток-Запад“, 2013

ISBN 978-954-321-230-9

БОЙЧО ОГНЯНОВ

А БЯХ САМО
НА 17 ГОДИНИ

Едно от най-правдивите обвинения срещу българския комунизъм

Старая се да прочета всеки спомен, написан от жертвите на комунистическия режим, на хората, хвърлени в комунистическите лагери и затвори – които са изключително рядко явление, за разлика от многобройните мемоари на бивши членове на Политбюро, бивши членове на Централния комитет, бивши генерали от Държавна сигурност, бивши камериери и готвачи на Тодор Живков, бивши придворни на Людмила Живкова.

В началото всички се питаха защо, защо емблематични представители на онази система, която беше заклеямена от историята, осъдена с резолюции на Европейския съюз и Съвета на Европа (чийто член е и България), пишат и разказват не само с охота, но и без никакъв свян за времето на комунизма, докато жертвите на този най-мрачен период от най-новата българска история мълчат. Дали заради страха, от който репресираните сравнително трудно се освобождават, или защото жертвите с неохота си спомнят за най-кошмарните периоди от своя живот? Вероятно.

Вероятно и заради нежеланието на повечето издатели, главни редактори и други „отговорни“ фактори да публикуват подобни свидетелства – лозунгът: „Стига сме се обръщали непрекъснато към миналото!“ върши идеална работа на онези, които толкова много искат да не се ровим в престъпната история на българския комунизъм.

Днес, струва ми се, никой или поне нито един интелигентен българин вече не се пита: „Защо?!“ Отговорът е очевиден: защото истината за мрачното минало след 9 септември 1944 г. може да навреди сериозно на имиджа на по-голямата част от днешния български „елит“, чиито корени са дълбоко вкоренени в това минало. В България днес не само никой не говори за престъпния характер на комунизма, но и, лека-полека, времената на комунизма започнаха да се идеализират. Това е времето, когато „имаше ред“, евтино сирене и кренвирши, а вестниците никога не започваха с песимистичната фраза „В тези трудни времена...“ (разбирай за българската култура, българският спорт и т.н.).

Ето защо книгата на Бойчо Огнянов беше за мен щастливо откритие. Когато видях за първи път ръкописа, очаквах, че ще прочета просто един спомен от Белене – факт, който сам по себе си, както вече казах, заслужава адмирации. Споменът обаче се оказа един от най-вълнуващите, които съм чел. На всичкото отгоре – напълно автентичен. На Бойчо Огнянов не могат да му възразят, че е бивш фашист, който заслужено е пратен на превъзпитание и тенденциозно хули условията на „социалистическото трудово-възпитателно общежитие“, сиреч – лагера в Белене. Бойчо Огнянов е роден и израсъл в „прогресивно“ семейство, нещо повече – по младежки наивно е вярвал, че с идването на Червената армия пред България се откриват нови и по-щастливи перспективи – наивността и вярата на едно цяло българско поколение. Разочарованието идва по-късно – след арестите, побоищата, фалшифицираните избори.

Драмата на Бойчо Огнянов е много характерна за представителите на неговата генерация – за късмет на читателите той има и талант, за да я пресъздаде. Като

ми даваше ръкописа, бай Георги Константинов ми каза: „Този човек има дарба, която не можеш да придобиеш с никакви университети.“ И е прав. Дарбата на Бойчо Огнянов е очевидна и тъничката книга, посветена на страдалците от остров Персин, се превръща в едно от най-правдивите обвинения срещу българския комунизъм. Както пише Бойчо Огнянов: „да знаят младите... истинския лик на комунизма, който е дал „в името на човека“ повече жертви човешки, отколкото през двете световни войни.“

Дано книгата стигне до ръцете на повече читатели. Бившите лагерници и затворници от комунистическия режим лека-полека си отиват – не бива истината за онова време да си отиде с тях.

Не съм прекален оптимист – днес тя може и да не обърне вниманието, което заслужава, върху себе си. Но един ден необременените поколения със сигурност ще искат да се вгледат по-критично в онова време. Тази книга е за тях.

*Петър Стоянов,
президент на Република България (1997–2002),
първият държавен глава след 9.IX.1944 г.,
който не е членувал в
Българската комунистическа партия*

